

YITAKARI PABLO ISANKINATZINIRI TIMOTEO

Withataantsi

1 ¹Naakatakira Pablo osankinatzi-mirori iroka. Intyaankaa-riti Jesús Saipatzii-totaari nonatzi, tima irootaki ikantakaan-tziri owawisaa-kotairi Pawa aajatzi Jesús Saipatzii-totaari ayaakoniintani. ²Awiroka nosankinatzini Timoteo, nokimita-kaantaami notomi nowimi akimisanta-naira. Onkamintha inisironkataimi Asitairi Pawa aajatzi Awinkathariti Saipatzii-totaari Jesús, onkawinthia intakotyaami, piñiilo pisaiki kamiitha.

Ikinakaa-sitaitari iyomitaan-taitzi

³Pairani nojatan-takari Macedonia-ki, nosintsi-thata-nakimi pisaiki Efeso-ki, ari onkantyaa piyomitaan-tyaariri saikayita-tsiri pinampiki, iwashaantajiro ikinakaa-siyitakaro iyomitaantzi. ⁴Ikinkithata-siyitaro kinkitharintsi, iñaawinta-siyitaro tsika ipaiyita iwaisatzitini. Ti oiñaarontiro iroka-payi okaratzi yantakiri Pawa onkantyaa ankimirantan-tajyaariri, iro kantakaan-tzirori iñaana-winthata-wakaantari atziri-payi. ⁵Aryabajaini aroka aririka ayomitaanti, akamantantziro tsika ikantaita itakota-wakaita. Tima aririka ankiti-siritanaji, aririka ankinkisiryaa-najiro tampatzikata-tsiri, aririka ankimiranta-pirotanaji, ari amatzirori atakoyitanta. ⁶Ari itzipina-yitakari yokapayi, aminaasi-waitaka okaratzi iñaawinta-yitziri. ⁷Inintasi-waitaka iyomitaantiro Ikantakaan-taitani. Okantawitaka isintsi-thatantzi iyomitaan-tayitzi, iro kantacha tira inkimathatzi-tyaaro irirori okaratzi ikamantanta-witari.

⁸Irooma arokaiti ayotzi omapiro okamiithataki Ikantakaan-taitsiri, iro kantacha ontzimatyi ankimathatiro opaita otzimantari ikantakaan-taitsiri. ⁹Tira kari isankinai-tiniri ikaratzi kamiitha-siritain-tsiri, iro iwasankitai-tantyaariri maimanitzin-kariiti, piyathariiti, kaari-piro-

siririiti, tsimai-nkata-niriiti, thainkan-taniriiti, maninta-siritan-taniriiti, owamaayitziriri asitariri, owantzin-kariiti,¹⁰ mayimpiriiti, antaminthata-wakaa-chari isiramparin-kakiini, nosikan-taniriiti, thayawariiti, kamatawiriiti, ikaratzi tzika-tzika-yitzirori ayomitaan-tziro kamiithari.

¹¹ Tima onasityaa iroka Kamiithari Ñaantsi iwisiryaawintai-takari, irootaki ikantakinari Pawa Tasorin-tsita-tsiri nokamantantajiro.

Yantawairi Pablo

¹² Iriitakira Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari sintsita-kainari. Irootaki nopaasoonkitan-tariri, tima iyotzi aawyaa-siri-waitaana, ityaantakina nantawaitiniri. ¹³ Okantawitaka pairani oshiki nothain-kasiwaitakari, noisaniintani nowiri, nowasankitaa-piintakiri yasiyitaari, iro kantacha itakotaana irirori. Tima ti noyowityaaro okaratzni nantakiri tikira nonkimisanta-nakiiti. ¹⁴ Iro kantacha yoka Awinkathariti antaroiti itako-pirotakana, ari nitanakari nokimisanta-najiri Jesús Saipatzii-totaari, oshiki notakota-naari, iriitaki kantakaa-kanarori. ¹⁵ Iroka nonkaman-timiri iroopirori onatzii, ontzimatyii inkimisantaitiro:

Ipokaki Jesús Saipatzii-totaari aka kipatsiki iwawisaa-koyitairi kaari-piro-siririiti.

Tima naaka anaayiwita-kariri maaroni nokaaripiro-siri-witaka.

¹⁶ Iro opoñaantari inisironkataana Jesús Saipatzii-totaari, ti isamaniintyaana okantawitaka naaka mapirowita-karori nokaaripirotzi. Tima tsika ikantaana naaka, ari inkanta-yitajyaari pasini inkarati kimisanta-yitairini, irasi iwiro yañaayitaji. ¹⁷ Onkaminthia irasi iwiro impinkatha-piroi-tairi Aparonita-tsiri Pawa, Yotaniri, Añaanita-tsiri, Tasorintsi. Omapirowí.

¹⁸ Notomí, Timoteo, tzimatsi nonintziri nonkamantimiri. Onkimityaaro okaratzni ikinkithata-koita-kimiri pairani. Irootaki nokamantanta-mirori pintharowinta-siritan-tyaari pijatakairo piñaa-sintsi-piroytaa kamiitha, ¹⁹ aikiro pakowinta-nakityii-yaaro pinkimisantanaki, aikiro pisirita-nakityii-yaaro tampatzikata-tsiri. Tima tzimayitatsi owashaanta-kirori. Okantawita ikimisanta-yiwhita, kimiwaitaka impitamonka-kota-kityii-yaami. ²⁰ Ari ikantakari Himeneo aajatzi Alejandro. Iriitaki nosinitakiri iwasinonkaa-yitairi Kamaari, ari onkantyaay iytantyaari airo ithainka-tasorintsi-waitziri Pawa.^a

Iñaawinta-koitziro amanaantsi

2 ¹ Iroka nitawakaari nosintsi-thatimiri: Ontzimatyii pamanaji, pinkowa-kowintanti, pinkanta-kowintanti, pimpaasoonki-wintairi maaroni. ² Pamana-kotairi pinkathariiti. Pamana-kotairi aajatzi jiwari-

^a 1.20 Kamaari = Mishatantaniri

payi, ari onkantyaa pisaika-yitan-tyaari kamiitha, pinkatha-tasorintsi pinkantyaa, tampatzika-siri pinkantyaa aajatzi.³ Irootaki kamiithata-tsiri maaroni iroka. Irootaki onimotziriri Pawa owawisaako-siritairi. ⁴Tima intintazii Pawa maaroni yawisako-siritaiti, intintzi aajatzi maaroni iyotakoi-tajiro iroopirori ñaantsi. ⁵Iroka iroopirori ñaantsi: Aparoni ikanta Pawa. Aparoni ikanta kantako-wintziriri atziri-payi anta Pawaki. Iriitakira yoka Saipatzii-totaari Jesús atziriwitain-chari irirori. ⁶Iriitaki pinakowinta-kayiri maaroni ikamawintaira, yookakaako-winta-yitajai ininta-paitita-paakira Pawa. ⁷Irootaki iyosiitan-takanari naaka Nontyaankaa-riti, iriitaki otyaanka-kinari nonkinkithata-kaayitajiri atziri kaari ashininkayita, noyomitaa-yitajiri inkimisanta-yitairo iroopirori ñaantsi. Tima omapiro onatzii iroori.

⁸ Tsika-rika yapatota-jita-piintyaa, nonintzi yamana-piinta-yitaji atziri, tzinaa-wako inkantyaa ikimita-piintara. Iro kantacha kitisiri inkanta-yityaa, airo ikisa-wakaa-waita, airo iñaana-winthata-wakaa-waita. ⁹Ari onkimita-najyaari kooya-payi, airo onintasi-waita onkithaatyaro waniinkata-chari, aparaawaitiri kiriiki amananta-yitiri othatani poriryaa-yitatsiri, onintasi-waityaaro owaniinkatiro oisi.^b ¹⁰ontzimatyii irokaiti amitajaaro okaratzzi kamiithata-tsiri. Ari okantari kooya-payi otakotariri Pawa, pinkathatziriri aajatzi. ¹¹Aririka iyomitaan-taiti, awakimpitya onkanta-yityaa kooya onkimisanti. ¹²Ti nosinita-kaantiro oyomitaanti kooya, ti nosinita-kaantiro ojivatiri sirampari-payi aajatzi. Apatziro owakimpita-yityaa onkimisanti. ¹³Tima iriitaki Adán yitaitaka pairani iwitsikai-takiri, iro ampoita-paintsiri Eva. ¹⁴Kaari Adán yamatawitaítaki pairani, irootaki kooya yamatawita-jaantaitaki irojatzi antanta-karori kaari-pirori. ¹⁵Iro kantacha iroka kooya-payi tsimanta-yitatsiri, aritaki onkantaki awisako-siri-yitai aikiro-rika ajatakaa-nakityiiro onkimisanta-yitai, itakotan-tayitajya, onkiti-siri-yitaji, airo ookaasintyakiyitziro oithaari oniwitakantantyari.

Tsika inkanta-yityaa jiwari-payi

3 ¹Iroopirora nonkantimiri: Tzimatsi-rika nintatsini ijihatiri kimisantzin-kariiti, ari okamiithatzi okaratzzi intinziri yantiri. ²Ikaratzji jiwayita-tsiri ontzimatyii inkamiitha-siriti, airo itzimayitzi impaityaa ñaawinta-waitirini, iinapiroyityaaro iina, yotzinkari inkantyaa, yanta-piintiro kamiithari, impinkathata-kaantyaa, yoimaayitan-taniti iwankoki, yomitaan-taniri inkanta-yityaa. ³Airo isinkita-piinta, airo ikisa-piinta, itakotaniri inkantyaa, tsinampa-siri inatyii, airo ayimawaitziri ishikiyeiro iwaararo. ⁴Iyoti ijiwayitairi ikaratzzi saika-pankotziriri, pinkatha inkantanti iwaiyani, airo ipiyatha-waita.

^b 2.9 poriryaa-yitatsiri = ooro, perla

⁵Tima aparoni atziri kaari yotironi ijiwata-kaanti iwankoki, ¿kantatsima ijiwawintiri ikaratzi kimisanta-najiriri Pawa? ⁶Ari ikantari aajatzi owakirata-tsiri ikimisantzi, airo okantzi ijiwata-kaanti. Tima aririka imatiro ijiwati, ari inkantakaa-piro-waita-nakyaa, ari inkimita-kota-kyaaari okaratzi awishi-mota-kiriri pairani Kamaari. ⁷Aririka piyosiiti jiwatziriri kimisantzinkari, pamini ipinkathatziri atziri-payi kaari kimisanta-tsini. Iriirika piwaki ikantako-waitai-tziri, iriitakira kaari kisasityaaroni yamatawitiri Kamaari.

Tsika inkanta-yityaa amitakotziriri jiwari-payi

⁸Ikaratzi amitakotziriri jiwatziriri kimisantzin-kariiti, ontzimatyiimpinkathata-kaantyaa, awiintaari inatyii, airo isinkita-piintayita, airo ayimawaitziri ishikyiro iwaararo. ⁹Okowa-pirotatyaay iyonakoyitairo okaratzi akimisantajiri kaari iyotako-witaita pairani, kinkisiryaaiwapiintairo tampatzikata-tsiri. ¹⁰Omatantyaari yamitakotiri jiwari-payi, ontzimatyiinaantai-tawakaari kantatsi-rika imatiro. ¹¹Ari onkimiyytyaari aajatzi kooya ontzimatyi oñaapinkathata-kaantyaa, airo oñaawinta-kotan-tasiwaita, kimpoaya-waini onkantyaa, oripirowintayitanairo maaroni. ¹²Inkarati amitakotairini jiwari-payi iinayityaaro iina, ijiwatairi kamiitha iitomi aajatzi saika-pankotziriri. ¹³Aririka imatanajiro, pinkatha iwaitiri, ari iyotanajiro yawintaa-sirityaa ikamantantairo tsika okanta ikimisantan-taariri Saipatzii-totaari Jesús.

Omapiro okamiithataki akimisantziri

¹⁴Nokowataiki nojatimi sintziini noñiimi. Iro kantacha nitawakyaarenosankinatimiro iroka, ¹⁵aamaa-sityaa airorika nojatzita, nonkamtzityaamiro tsika ikantajiiita isaikaitzi yasiyitaira Pawa. Tima ankarati yasiyitai Añaanita-tsiri Pawa, akimita-naaro okanta tzinkamitsi-pirori, arokaiti otzinkamitanaja ikinkithai-tziro iroopirori ñaantsi. ¹⁶Omapiro aripirootzi okaratzi akimisantajiri, tira iyotako-witai-tyaaro pairani tsika ikantajiiita ipinkatha-tasorintsitaitzi. Iroka akimisantziri:

Yatziritzi-motantaki Pawa,
Iriitaki oñaakan-takiriri Tasorinkantsi iriipirori inatzii.
Iriitaki Maninkariiti okiyita-kariri,
Iriitaki ikinkithata-koitakiri pasini-satziki atziri.
Iriitaki ikimisantai-tziri maaroni kipatsiki,
Iriitaki owajinokaa-chari iwaniinkaroki.

Iñaawintai-tziri oowashantzirori ikimisantawita

4 ¹Iro kantacha iroka ikantajiri Tasorinkantsi. Apaata, ari iñiitaki oowashantironi ikimisanta-witari, iro inintanaki inkimisanta-yitiro iñaani kamaari-payi, yamatawitan-tzira. ²Iyomitaa-waita-sitan-tyaaro

amatawiri kaari iroopirota-tsiri, airo ikimajiro iwasiri-niinta-kotyaaro yantakayitziri, jimpasiri ikantaka. Isiyawaitakaro opirota-kaantzi itayiita, tima ojimpa-wathata-kaanti airo akimajiro katsiri.³ Airo isinita-kaantziro yaawakaityaa, intzita-kaantiro okaratzi iwaitari. Tira onkamiithati iroka. Tima arokaiti akaratzi akimisanta-yitajiri Pawa, ayotajiro omaapiro iwitsikayita-kayiro owaritintsi. Isinita-kairo awayita-jyaaro iroka-payi, ampaasoonki-yitajiri.⁴ Tima okaratzi iwitsika-yitakiri Pawa, kamiitha onayitatzii. Tikatsi ompaityaa aparawaitan-tyaarori, ontzimatyii ampaasoonki-yitajiri añaayitziro okaratzi ipayita-kairi.⁵ Tima aririka amatakiro okantziri iñaani Pawa amanako-yitairo okaratzi ipayitairi, aritaki intasonka-wintakiro.

Antawaitai-niriri kamiitha Jesús Saipatzii-totaari

⁶ Iroorika piyomitaan-takiri iroka, pimatanaa-tziiro pantawaitainiri kamiitha Jesús Saipatzii-totaari. Pimonkarata-naatziiro okaratzi pikimisanta-najiri, pimatanaa-tziiro kamiithari okaratzi iyomitaai-takimiri.⁷ Piwashaanta-yitairo kinkitharintsi-payi kaari iroopirota-tsini, irootaki amita-piinta-sitakari masonto okinkitha-yitziro iroka. Ontzimatyii piñaa-sintsi-sirita-najyaa pimatan-tyaarori pimpinkatha-tasorintsitai.^c ⁸ Tima okamiithatzi-mowitai añaayitziro añaasintsi-waita koñaaroini awathaki, iro kamiitha-piro-taita-tsiri añaasintsi-sirita-najyaa añaantyaarori ampinkatha-tasorintsitai. Tira iroo antanta-yitarori onkantyaa anintaa-waitan-tyaari iroñaaka ainiro añaayitzi, añaajiro apaata anintaa-waitajyaa aririka añaaji.⁹ Iroopirori onatzi iroka ñaantsi, ontzimatyii ankimisantaji maaroni.¹⁰ Irootaki añaanta-yitarori añaasintsiyita, sintsiini antawai-yitzi, tima oyaakoniintani owairi Pawa tsika itzimi añaanita-tsiri. Kantatsi iwawisaako-siritairi maaroni atziri-payi, iriitakira iwawisaako-siri-yitaji inkarati kimisantairini.

¹¹ Irootaki piyomitaan-tayitairi iroka, pisintsi-thatan-tairo. ¹² Ti noninti inthainkima-waitaitimi pimainaritzira. Ontzimatyii piñaakantiro tsika pikantanaja pikimisantaji, ari onkantyaa inkimita-kotan-taityaamiri. Ontzimatyii paamaako-wintyaaro okaratzi piñaawai-yitziri, aajatzi okaratzi pantayitiri. Otakotani pinkantanti, iriipiro-siri pinatyii, kitisiri pinkanta-najyaa.¹³ Sintsintha pinkanta-piintainiri piñaana-yitainiri atziri-payi sankinarintsi-pirori, pinkinkithata-piintairo, piyomitaanta-piintairo, irojatzi piñaanta-kyaarori nariityaami anta.¹⁴ Pinkinkisiryaa-kotiro iñaawinta-kimiri pairani jiware-payi, ari okanta itasonka-wintantakamiri iwasi-patzii-toyitan-tamiro irako. Paamaiya paparatziro = kari itasonka-wintaimi Pawa pimatan-taarori iroka.¹⁵ Ñaasintsi pinkanta-winta-najyaa, onkantyaa iñaantai-tyaamiri aikiro pijatakaa-

^c 4.7 masonto = antaro-konaiti

nakitziiro pimatanakiro.¹⁶ Paamawintajyaa awiroka tsika pikantanaja, pinkinkisiryaa-kotyaaro kamiitha onkarati piyomitaan-tayitairi, onkarati pantayitiri aajatzi. Aririka pimatakiro piriipiro-wintairo, aritaki piñajiiro pawisako-siritaji, aajatzi inkimiyita-jyaari ikaratz piyomitaa-piintakiri.

Antainiriri pasini-payi

5 ¹Ti onkamiithati pinkisa-thayitiri antari-kona, kamiitha piñaana-yitiri. Iro kamithatatsi paakamiitha-yitiri pinkimitakaantiri iriirkami piri. Ari pinkimitairi mainariiti, paakamiithatiri pinkimita-kaantiri iriirkami pirintzi. ²Ontzimatyili paakamiitha-yitiro antaro-kona-yitatsiri, pinkimita-kaantiro iroorikami piniro awiroka. Ari pinkimitairori mainaro-payi, paakamiitha-yitiro, airo pisiritaro paimaimani-waitiro pinkimita-kaantiro iroorikami pitsiro.

³Paakamiitha-yitiro kinankaro tsika otzimi mapirotzirori okowityaa-waitzi. ⁴Irooma aparoni kinankaro tzimayita-tsiri otomi-payi, osari-payi, iriitaki itanakyaaroni yaminiro yamitako-yitiro, ontzimatyii impiyata-jyaaro yaamaako-winta-jyaaro okimitaa-kirira pairani iroori yantaritan-takari irirori. Irootakira onimotziriri Pawa. ⁵Irooma aparoni kinankaro matzirori osaikawaitzi apaniroini, awintyaari iroori Pawa, asi owiro aakowintyaaro amani onkowa-kotairi kitaitiri aajatzi tsitiniri. ⁶Irooma onkimosiriwinta-waityaa onintakaa-nikiini kinankaropayi, tira osaiki kamiitha, kimiwaitaka onkamaki-tyiimi. ⁷Pisintsi-thatiro omatanta-jyaarori nokantakiri, ari onkantyaa airo otzimanta iñaawinta-kotai-tirori. ⁸Tzimayitatsi kaari aminironi ishininkaiti. Aririka onkinankaroti irira owatsi-pirotacha kaari aminaironi iriniro. Okimiwaitakaro iwashaanta-kityiromi ikimisantzi. Iriitaki mapirota-jaanta-kirori yanaanakiri ikanta kaari kimisanta-tsini.

⁹Iroka kowachari isankinata-kotai-tantyaarori kinankaro-payi antawaitainiri Saipatzii-totaari: Antaro-kona onayitatyi, oimitapintawitariri pairani oimi,^d ¹⁰kamiitha-siri okanta ikima-kotai-tziro, aamaako-winta okantziri intsitipaye, oimaantzi owankoki, aakamiithata-piintakiri kimisantzinkari, kamintaanai owapiintziri asinonkainkari, omata-piintairo okaratz kamiitha-yitatsiri.^e ¹¹Irooma kinankaro kaari antaro-konata-tsini, airo isankinata-koitziro. Airo okanta-piota antawaitainiri Saipatzii-totaari, tima ainiro onintzi ayi oimi. ¹²Tima aririka aaji pasini oimi, aritaki inkanta-kowitzai-takiro, tima airo omonkaratziro okaratz okantawitakari antirim. ¹³Aritakimi ompiata-nakyaaro, onkinayiti pankotsi-payi, onkinkitha-waita-kotantayiti, akakawaita-sitani onkantyaa. ¹⁴Irootaki nokowantari aayitaji

^d 5.9 Antaro-kona = onkarati 60 osarintsi   ^e 5.10 aakamiithata-piintakiri = okiwa-kitzita-piintakiri; kimisantzinkari = * kitisiriri

otsipatari aparoni kinankaro kaari antaro-konata-tsini, ontsimani-yiiti, osaikiita owankoki antawaiti. Ari onkantyaa airo itzimanta impaityaa kisimawaitironi. ¹⁵Tima tzimayitatsi matakirori, antawaita-sitakaro inintziri Kamaari.^f ¹⁶Kinankaro tzimatsiri oshininkaiiti, iriitaki amitakoyitironi. Irooma kinankaro kaari tzimatsi oshininka-iiti, saikatsiri apaniroini tikatsi amita-kotironi, kowityaa-waitaniri onatzii-rika. Irootaki kowajaanta-chari yamitakotiro pasini kimisantzinkari-payi.

¹⁷Ontzima-tyiira impinai-tairi jiwtakaan-tatsiri ipinkathai-tziri. Iriitaki impapirotaiti kinkithata-kaanta-piinta-tsiri, aajatzi ikaratzi yomitaanta-piinta-tsiri.^g ¹⁸Tima irootaki ikantakoi-tziri sankinaritsi-piroriki:

Aririka pantawaita-kairi pipira, tima ti pintashi-niinta-kaawaitiri. Iroka ikantaitzi aajatzi:

Ontzimatyii impinaitiri antawaita-tsiri.

¹⁹Ikaratzi-rika aparoni atziri kanta-kotziriri aparoni jiwari, airo pikimisantziri. Irooma inkarati-rika apiti, airorika inkarati mawa ñaakota-kirini yantakiro kaari-pirori, ari okamiithatzi inkimisantaitiri. ²⁰Aikiro-rika ijataitattyii yantaitiro kaari-pirori, payiri tsika ipiyota-jiita pinkisa-thatiri, ari onkantyaa intharowan-taityaari, airo imatantaro yantiro pasini-payi. ²¹Nosintsi-thatzimi pantiro iroka. Tima aririka pimatanajiro, airo piñiilo yokawintanaki. Airo pikanta-waitzi "Airo nokisathatziri, tima iriipirori inatzi." Iyotzi Pawa nokantan-tamirori. Iyotzitaro aajatzi Jesús Saipatzii-totaari, iyotzitaka aajatzi Maninkariiti ikaratzi iyosuitakiri. ²²Ti onkamiithati pathawai-yaaro piwasi-patzii-totan-tyaaro pako ijiwatan-taityaari. Tima aririka iyomitai-takiri yantakiro kaari-pirori, kimiwaitakara awirokami kantakaa-sityaaroni. Ontzimatyii pinkiti-siritai awiroka.

²³Tira apatziro pirapiintiro nijaa, iro kamiithatatsi piro kapichiini kachori, ari piñaakiro pisita-koti pimantsiya-waiwita.

²⁴Tzimatsira atziri, tikira iñiilo imishakowintaitiri yantakiro kaari-pirori, ikima-kotai-takiri maaroni. Tzimatsi pasini aajatzi kaari iyotakoitzti yantatziro kaari-pirori, apatziro inkimakoitiri apaata. ²⁵Ari okimitari aajatzi, tira imanakota-piintiro atziri yantayitiro kamiithari. Irooma aririka yantiro kaari-pirori, ari inkowa-piinta-wityaa imanakotyaa, iro kantacha aritaki inkimakoi-takiri.

6 ¹Maaroni omnipirataari, ontzimatyii impinkathatairi omnipiratariri. Iro nokantantari, ari onkantyaa airo itzimanta pairyaa-siwaityaarini Pawa, airo itzimanta kantako-waitaini ayomitaantayitzirira. ²Ompirataari kimisanta-tsiri, aririka impiratyaaami pasini

^f 5.15 Kamaari = Mishatantaniri   ^g 5.17 impapirotaiti = osiyarori apiti yapiitaitiro impinaitiro

kimisantzinkari, ti onkamiithati pinkanta-waiti: “Airo pisiya-kayinari pimpiratani, tima iyiki nowimi.” Okowa-pirotatyaa yantawaitiniri iroopirori yoka ompirataari, itakotani iwiri, tima kimisantzinkari inatzii. Ontzimatyii piyomitaan-tairo iroka, pisintsi-thatan-tairo.

Kitisirita-kaanta-tsiri ipoñaa onimotaantsi

³ Aririka impoki nasityaaroni inkinkithata-kaanti, kaari kimityaaroni okaratz iñaaniyitakari Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari, inasita-paakyaro aajatzi iñaawintiro pinkatha-tasorintsitan-tatsiri.

⁴ Kantakaa-piro-wainiri inatziira, tikatsira iyoti. Apatziro inintzi irirori añaanaminta-wakaa-waityaaro ñaantsi. Iro omponaan-tyaari asama-wakaa-waityaa, amaimanita-wakaa-waityaa, ankawiya-wakaa-waityaa, ankanta-kota-wakaa-waityaa, ⁵ ankisanainta-wakaapirotyaa. Irootaki imata-piintakiri kaari-piro-siriri kaari yotakotaa-jatironi iroopirori ñaantsi. Ikinkisiryaayita yaantyaaro kiriiki yamaminataro aririka impinkatha-tasorintsitanaki. Ti onkamiithati paapatyaaari awiroka.^h

⁶ Aritaki okanta-tzimaita, kimota impinai-tairo apaata apinkatha-tasorintsitzi. Iro kantacha añaantyaarori impinaitai, ontzimatyii onimoyitajai añiiri okaratz iżimimo-yitairi. ⁷ Tima pairani owakira atzimapaaki ti amapaaki tzimi-motairi. Ari okantari aajatzi aririka ankamaji, onkarati tzimi-motairi airo aanajiro. ⁸ Tima ontzima-piintzirikaayaari, otzima-piintzi-rika akithaatari, ari onkarati tikatsi anintiri.

⁹ Iriima inkarati kowayitironi yashaarantyaa, okaima-siritziri inkaariapiro-siriti. Ikimita-kowitzakari sitsikachari ikintsiki, aririka yantayita-nakiro inintakaa-siyitari owaapirotnatsiri, irootaki pyaakaa-sita-jyaarini.

¹⁰ Aririka iniwitaita-piintyaa yashaarantaityaa, okimiwaitakaro iroomi oparithatari kaariapiro-yitatsiri. Tzimatsi matakirori iniwiyitaro yashaarantyaa, iwashaanta-nakiro ikimisantzi, okimiwaitakaro iriimi kimaatsita-kaawaita-chanimiapaniroini.

Pinkimita-kaantiro piwayiri-winta-jyaaromi pikimisantanaji

¹¹ Irooma awiroka, yasitaami Pawa, airo panta-nitziro iroka-payi, pinkimita-kaantiro pisija-pithatairomi. Iro pamina-minata-piintanajipintampatzika-siriti, pinkatha-tasorintsi pinkantyaa, pinkimisantairi Pawa, pintakotyaa pinkantyaa, kisasiwaini pinkantyaa, amatsinka pinkantyaa aajatzi. ¹² Aikiro pinkimisanta-naatyii, pinkimita-kaantiro piwayiri-winta-najyaaromi kamiitha-yitatsiri. Pinkimita-kaantiro aajatzi piñaa-sintsi-winta-jyaaromi iroatzi paantkyaarori kanta-jitaa-chani añaakaajimi. Irootaki ikaima-siritai-tantamiri, ari okanta ikimantaamiri atziri-payi, pikantzi: “Nokimisantaji.” ¹³ Tzimatsi nosintsi-thatimiri. Tim

^h 6.5 Ti onkamiithati paapatyaaari awiroka. = * onasiyita ñaantsi-payi

yoka Pawa añaakaa-yitzirori okaratzi tzimayita-tsiri, iyotzi nokantzimiri. Iyotzita aajatzi Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari, ñaawaita-piinta-kirori iroopiota-tsiri, irojatzi iñaawaita-paakiri yaitanakiri isaikira Poncio Pilato. Iroka onkarati nosintsi-thatimiri: ¹⁴Airo pipiyathataro nokanta-kaanta-kimirri. Kitisiri pinkantyaa itzimi-kari ñaawinta-kowitzasyaamini. Pijata-kayiro awiroka irojatzi impiyan-tajyaari Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari. ¹⁵Tima impokai irirori aririka imonkara-paitita-kaiyaaro Pawa, ankimosiriwintantai. Tima apaniro Pawa ijiwata-kaantairo maaroni tzimayita-tsiri, apaniro ipinkathari-wintziri ikaratzi pinkathari-winta-witachari, ari ijiwatziri ikaratzi jiwawita-chari iroñaaka. ¹⁶Iriitaki asitarori kantitaa-chari añaantarintsi, yasi iwiro isaiki tsika osiparyaa-pirotzi, irootaki kaari yariitan-taitari. Tikatsi atziri matakironi iñiiri, airo imataitajiro aajatzi. Omapiro ipinkathai-tziri. Irasi iwiro impinkathari-wintantai. Omapirowí.

¹⁷Ontzimatyii piyomitaa-yitajiri ikaratzi ashaaranta-chari iroñaaka, airo ishamiwaitanta. Airo yawintaa-siwaitaro iwaararo, tima airo asi owiro onkisotzi-motiri. Ontzimatyii yawintaa-yitajyaari Pawa, irriitaki matzirori inkimosiriwinta-pirota-kaantanta. ¹⁸Piyomitaan-tairo yantitajiro kamiithari. Ikimita aparoni ashaarantaniri otzimimo-pirotziri iwaararo, ari inkimita-najyaari yokaiti otzimimo-pirotziri yantari, iro inkimita-kaanta-najimi iroorika iwaararo. Piyomitaan-tairo inisironkai-tantyaa, ayimatiri impasitan-tayitajyaa. ¹⁹Iroorika imatanajiri, osiyawaitakaro iwapithaan-tyaaromi iwaararo inkasiyakaiyaari apaata. Irasi iwiro iñiiro isaikaji kamiitha.

Owiraanta-paakarori ikantziriri Pablo yoka Timoteo

²⁰Timoteo, piriipiro-wintairo piyomitaan-tairo okaratzi inisironkai-takami. Airo pimatztaro awiroka tsika iñaawinta-sitaitaro kaari-pirori. Airo pimatztaro awiroka tsika iñaawintasitaitaro karipirori ikimita-kaanta-witari iroopirori onatzi iyota-nitari. ²¹Tima tzimatsi matayitakirori, ikinasi-waiyitaka, kimiwaitaka intzipina-winta-tyiromi onkarati inkimisantiri. Onkaminta inisironkai-tyaami. Omapirowí.